

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 18 lutego 2016 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Wojciech Vogt (spr.)
Sędziowie:	SSO Jacek Chmura SSR del. Mariusz Drygas
Protokolant:	st. sekr. sąd. Elżbieta Wajgielt

po rozpoznaniu w dniu 18 lutego 2016 r. w Kaliszu

na rozprawie

sprawy z powództwa J. J.

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda J. J.

od wyroku Sądu Rejonowego w Kaliszu

z dnia 5 sierpnia 2015r. sygn. akt I C 1152/13

1. zmienia zaskarżony wyrok i nadaje mu następujące brzmienie:

I. zasądza od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powódki J. J. kwotę 34.500 zł (trzydzieści cztery tysiące pięćset zł) z ustawowymi odsetkami od dnia 25 marca 2013 r. tytułem zadośćuczynienia i w pozostałym zakresie oddala powództwo;

II. zasądza od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powódki J. J. kwotę 346,11 zł (trzysta czterdzieści sześć 11/100 zł) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 25 marca 2013 r. tytułem odszkodowania i w pozostałym zakresie powództwo oddala;

III. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 4.659 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania,

IV. nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kaliszu kwotę 817 zł tytułem pokrycia wydatków,

2. w pozostałym zakresie apelację oddala,

3. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 2467 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

SSR del. Mariusz Drygas SSO Wojciech Vogt SSO Jacek Chmura

Dnia 19 lutego 2016 roku

II Ca 595/16

UZASADNIENIE

Powódka J. J. wniosła przeciwko pozwanemu (...) SA w W. o zasądzenie kwoty 44.500 zł ustawowymi odsetkami od dnia 21.03.2013r. tytułem zadośćuczynienia, kwoty 674,34zł. tytułem kosztów leczenia z ustawowymi odsetkami od kwoty 70,00zł od dnia 21.03.2013r. do dnia zapłaty, 150,00 zł. od dnia 21.03.2013r. do dnia zapłaty, 205,01zł. od dnia 21 marca 2013 r. do dnia zapłaty, 39,23zł. od dnia 21.03.2013r. do dnia zapłaty. Ponadto wniosła o zasądzenie kosztów postępowania.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów. Wskazał, że wypłacił na rzecz powódki tytułem zadośćuczynienia kwotę 5.500 zł i kwotę 45 zł tytułem zwrotu kosztów leczenia.

Sąd Rejonowy w Kaliszu wyrokiem z dnia 5 sierpnia 2015 r. zasądził od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powódki J. J.:

- kwotę 19.500 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 25 marca 2013 r. tytułem zadośćuczynienia,
- kwotę 346,11 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 25 marca 2013 r. tytułem odszkodowania

W pozostałym zakresie powództwo oddalił i orzekł o kosztach postępowania.

Apelację od tego rozstrzygnięcia złożyła powódka zaskarżając wyrok w części:

- oddalającej powództwo o zadośćuczynienie co do kwoty 25.000 zł,
- oddalającej powództwo o odszkodowanie co do kwoty 328,23 zł ,
- rozstrzygającej o kosztach.

Zarzucił:

- naruszenie prawa materialnego - art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 § 1 k.c. przez błędną wykładnię pojęcia odpowiedniej sumy zadośćuczynienia i przyjęcie, że kwota 19.500 zł rekompensuje doznaną przez powódkę krzywdę,
- naruszenie prawa procesowego – art. 322, 227 w zw. z art. 286 k.p.c. i art. 233 § 1 k.p.c. przez przyjęcie, że powódka nie udowodniła kosztów dojazdu na zabiegi medyczne; przez oddalenie wniosku o przeprowadzenie dowodu z innej opinii biegłego celem wyjaśnienia wątpliwości powstania zmian zwyrodnieniowych stawu barkowego i naruszenie art. 100 k.p.c.

W oparciu o te zarzuty wniosła o zmianę wyroku w zaskarżonej części i odpowiednie rozliczenie kosztów, w tym kosztów za drugą instancję.

Sąd Okręgowy *zważył, co następuje:*

Sąd Okręgowy w całości podziela ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Rejonowy i uznaje je za własne. W takiej sytuacji gdy sąd odwoławczy orzeka na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w pierwszej instancji i aprobuje dotychczasowe ustalenia, nie musi ich powtarzać (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia

2007 r., II CSK 18/07, Lex nr 966804; orzeczenie Sadu Najwyższego z dnia 13 grudnia 1935 r., C III 680/34. Zb. Urz. 1936, poz. 379, z dnia 14 lutego 1938 r., C II 21172/37, Przegląd Sądowy 1938, poz. 380 i z dnia 19 listopada 1998 r., III CKN 792/98, OSNC 1999, nr 4, poz. 83; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2006 r., I CSK 147/05).

Apelacja w dużej części zasługuje na uwzględnienie.

Zasadnie apelująca zarzuca, że Sąd pierwszej instancji niezgodnie z dyspozycją art. 445 k.c. uznał jedynie kwotę 25.000 zł za kwotę odpowiednią i rekompensującą całą krzywdę, której doznała powódka w wyniku zdarzenia szkodzącego.

Należy podkreślić, że Sąd I instancji prawidłowo ustalił zakres krzywdy doznanej przez powódkę wskazując wszystkie obrażenia jakich doznała, cierpienia fizyczne i psychiczne z tym związane oraz trwałość występujących zmian. Prawidłowo również ustalił, że powódka doznała trwałego uszczerbku na zdrowiu w łącznej wysokości 12%. Dodatkowo jeszcze należy wskazać, że na wysokość zadośćuczynienia powinny jeszcze wpływać szczególne okoliczności wypadku. Mianowicie to, że powódka została potrącona na chodniku i to w sytuacji gdy prowadziła swoje dziecko. Jest to okoliczność wzmacniająca negatywne przeżycia związane z wypadkiem.

Biorąc te wszystkie okoliczności pod uwagę Sąd Okręgowy ocenił, że odpowiednim zadośćuczynieniem byłaby kwota 40.000 zł

Obecnie w orzecznictwie coraz częściej pojawia się śmiałość, z jaką strony postępowania i same sądy odwołują się do procentowych rozmiarów uszczerbku na zdrowiu oraz kwot pieniężnych, które powinny – w ich ocenie – odpowiadać procentowemu uszczerbkowi na zdrowiu. Do wskazanych przeliczników odwołują się strony postępowania, formułując swoje roszczenia procesowe. Podobnie sądy w sposób wyraźny lub dorozumiany wskazują na przyjmowane przez siebie przeliczniki, niekiedy sugerując ich obiektywny, powszechny charakter. W niektórych sprawach sądy po uwzględnieniu powództwa, odwołują się do wymienionych przeliczników, by uzasadnić, że zasądzona kwota ma umiarkowany charakter. Powyższą tendencję uznaje się w doktrynie, co do zasady za trafną. Zasadnie wskazuje się bowiem na samodzielny charakter uszczerbku na zdrowiu jako krzywdy domagającej się odrębnej kompensacji. Wyraźne stanowisko sądu orzekającego w sprawie o zadośćuczynienie w kwestii zastosowania przelicznika posiada również doniosłe znaczenie w zakresie pewności prawa, umożliwiając zestawienie rozpoznawanej sprawy z innymi, w których rozmiar uszczerbku na zdrowiu był zbliżony. Co więcej, obiektywizacja w tym zakresie byłaby możliwa nawet na poziomie prawodawczym. Nie chodzi oczywiście o określenie sztywnego taryfikatora uszczerbków na zdrowiu, jak zwykli przyjmować krytycy tej koncepcji, lecz o wyznaczenie granic sędziowskiej swobody decyzyjnej, a zwłaszcza minimalnych kwot, które powinny przysługiwać poszkodowanemu za każdy procent doświadczonego uszczerbku na zdrowiu (por. Mikołaj Wild, Wysokość zadośćuczynienia pieniężnego za doznana krzywdę w orzecznictwie sądów w latach 2010 – 2011 – analiza empiryczna, Instytut Wymiaru Sprawiedliwości. Prawo w działaniu. Sprawy cywilne 15/2013, s. 272-273 i podane tam orzecznictwo sądów apelacyjnych)

Analiza empiryczna wskazuje, że zadośćuczynienia ustalane przez sądy rejonowe są wyraźnie niższe od tych ustalanych przez sądy okręgowe. Orzecznictwo sądów okręgowych oscyluje zazwyczaj wokół **kwoty 4000 zł za 1% inwalidztwa**, a w niektórych przypadkach kwota ta sięga nawet kwoty 10.000 zł za 1% uszczerbku na zdrowiu (por. Mikołaj Wild, op.cit. s. 273). Należy też pamiętać, że stopa życiowa poszkodowanego nie ma wpływu na wysokość zadośćuczynienia, nie może też kwota ta być ograniczana przez tzw. przeciętną stopę życiową społeczeństwa, co było lansowane w orzecznictwie Sądu Najwyższego w latach siedemdziesiątych XX wieku (por. wyrok S.A. w Poznaniu z dnia 27 kwietnia 2011 r., I A Ca 298/11 i stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z 17 września 2010 r., II CSK 94/10).

Należy także podkreślić kompensacyjną funkcję zadośćuczynienia. Zadośćuczynienie musi zrekompensować szkodę, a utrata i rozstrój zdrowia są naruszeniem szczególnie cennego dobra osobistego i przyznając odpowiednie zadośćuczynienie Sąd musi mieć to na uwadze. Nie może przez przyznawanie zbyt niskich kwot zadośćuczynienia, które nie uwzględniają wysokiego procentu trwałego uszczerbku na zdrowiu deprawować dobra, w postaci integralności cielesnej i zdrowia, które jest niezastępowalne i powszechnie bardzo wysoko cenione.

Pozostałe zarzuty apelacji nie są uzasadnione.

Sąd nie miał obowiązku dopuszczać dowodu z innego biegłego tylko dlatego, że dotychczasowy biegły dysfunkcji barku lewego nie powiązał z przebyłym wypadkiem. Biegły w tym zakresie swoje stanowisko przekonywująco uzasadnił i nie było racji aby zlecać wykonanie opinii innemu biegłemu tylko dlatego, że dotychczasowe wyjaśnienie problemu nie jest pomysłem dla powódki.

Na podstawie art. 286 k.p.c. można wyodrębnić opinię główną i uzupełniającą. Opinię uzupełniającą sąd dopuszcza gdy opinia główna jest niewystarczająca, tj. wówczas gdy nie daje odpowiedzi na zadane zagadnienia lub nie zawiera pełnego uzasadnienia. Opinia lub jej uzasadnienie nie daje odpowiedzi na zadane pytania, gdy są niejasne, niepełne lub sprzeczne. Opinia jest niejasna jeśli jest niezrozumiała, albo zawiera dedukcje lub konkluzję niezgodną ze sprawozdaniem lub regułami logicznego myślenia. Opinia biegłych jest niepełna jeśli nie wyczerpuje w całości postawionego przez sąd zagadnienia (por. Łukasz Błaszczak, Dowody i postępowanie dowodowe w sprawach cywilnych, Warszawa 2015, s. 631).

Należy podkreślić, że dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłych stanowi uprawnienie, a nie obowiązek sądu. W niektórych sytuacjach procesowych mimo braków lub sprzeczności opinii sąd może dane zagadnienie rozwiązać sam, stąd też sformułowanie „sąd może zażądać dodatkowej opinii”. Dokonanie czynności określonych w art. 286 k.p.c. pozostawione jest uznaniu sądu (por. wyrok SN z dnia 17 grudnia 1999 r., II UKN 273/99; wyrok SN z dnia 24 czerwca 2008 r., I UK 373/07; wyrok SN z dnia 21 listopada 1974 r., II CR 638/74).

Należy podkreślić, że strona pozwana nie zażądała ustnego wyjaśnienia opinii złożonych na piśmie i tylko wniosła o sporządzenie opinii przez innego biegłego.

Okoliczność, że opinia biegłych nie ma treści, odpowiadającej stronie, zwłaszcza gdy wypowiedzieli się kompetentni co do fachowości biegli, nie może uzasadniać przeprowadzenia dowodu z uzupełniającej opinii lub z opinii dalszych biegłych. Za nieuzasadnione należy uznać stanowisko według którego nie wolno zaniechać przeprowadzenia dowodu z opinii dalszych biegłych, jeżeli dotychczas opracowane opinie biegłych nie dają podstaw do rozstrzygnięcia sprawy w sensie twierdzonym przez stronę. Odmienne stanowisko oznaczałoby bowiem przyjęcie, że należy przeprowadzić dowód z wszelkich możliwych biegłych, by się upewnić, że niektórzy z nich nie byłoby takiego zdania, jak strona (por. wyrok S.N. z dnia 18 lutego 1974 r., II CR 5/74)

Potrzeba powołania innego biegłego powinna wynikać z okoliczności sprawy, a nie z samego niezadowolenia strony z dotychczas złożonej opinii (por. wyrok SN z dnia 4 sierpnia 1999 r., I PKN 20/99).

Sąd nie naruszył więc w tym zakresie przepisów prawa procesowego.

Również ustalenia Sądu w zakresie kosztów dojazdu jest prawidłowe i przekonywujące. Rozważania apelacji w tym zakresie są zupełnie dowolne, gdyż żaden samochód nie spala 7-8 litrów paliwa na jeden kilometr i przejazd 3,5 kilometrów nie wiąże się z kosztami w granicach 100 zł.

Mając na uwadze powyższe okoliczności należało, zgodnie z art. 385 i 386 k.p.c., orzec jak w sentencji. O kosztach orzeczono zgodnie z art. 100 k.p.c.

Jacek Chmura Wojciech Vogt Mariusz Drygas